

Pienten yritysten on otettava osaa yritysvastuuseen

9.6.2023

Suurten ja pienten yritysten välinen ero yritysten yritysvastuun toteuttamisessa on tällä hetkellä melko suuri. Suurin osa isoista yrityksistä on jo ymmärtänyt, että niiden on otettava huomioon myös yhteiskunnan ja eri yhteisöjen tarpeet säilyttääkseen sekä oikeutuksensa että kilpailukykynsä. Monet isot yritykset ovatkin jo sisällyttäneet yritysvastuun strategioihinsa. Näin on myös Suomessa. FIBSin eli Pohjoismaiden suurimman yritysvastuuverkoston tuottaman tuoreen Yritysvastuu 2023 raportin mukaan suomalaisten suuryritysten vastuullisuus on yhä strategisempaa, tavoitteellisempaa ja organisoidumpaa. Useimmilla (86 %) isoista yrityksistä on strategiassaan kestävään kehitykseen liittyviä tavoitteita. FIBSin raportti perustuu kyselytutkimukseen, johon osallistui 184 toimitusjohtajaa ja yritysvastuujohtajaa ja -päällikköä Suomen tuhannesta suurimmasta yrityksestä sekä merkittävistä osuuskunnista ja muista toimijoista. Tutkimus on toteutettu 14.10.2022 – 25.1.2023.

Suurten yritysten joukossa vastuullisuudesta keskustellaan säännöllisesti lähes joka toisen yrityksen hallituksessa ja johtoryhmässä. Suuressa osassa (83 %) isoista yrityksistä hyödynnetään olennaisten vastuullisuusasioiden määrittelyprosessia oman liiketoiminnan kannalta kriittisimpien asioiden tunnistamisessa. Suurten yritysten vastuullisuustyö on myös huomattavasti aiempaa tavoitteellisempaa: 86 prosenttia yrityksistä asettaa työlleen määrällisiä tavoitteita. Ja jopa puolessa (52 %) tutkituista yrityksistä johdon kannustin ja palkitsemisjärjestelmään sisältyvät vastuullisuusnäkökulmat.

Sen sijaan Elinkeinoelämän keskusliiton toteuttaman Pk-yritysten vastuullisuusbarometrin 2021 mukaan alle puolet (44 %) pk-yrityksistä on asettanut vastuullisuustavoitteita ja vain 9 % osallistuneista yrityksistä oli tutustunut YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin ja ottanut ne huomioon toiminnassaan. Vastaajista 81 %:lla ei ollut lainkaan tai hyvin pintapuolisesti tietoa näistä tavoitteista.

Toisaalta on melko vaikeaa ja turhaa vertailla suuria ja pieniä yrityksiä keskenään. Ajatus siitä, että pienet yritykset ovat suurten organisaatioiden pienoismalleja, on monissa tutkimuksissakin hylätty. Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on omat erityispiirteensä, jotka vaikuttavat niiden toimintaan, joten ei voida olettaa, että niiden lähestymistapa yritysvastuuseen olisi sama kuin suurilla yrityksillä. Lisäksi pieniä yrityksiä eivät suoraan koske kiristyneet yritysvastuuvaatimukset. Yhtä kaikki, yritysvastuun sisällyttäminen pk-yritysten strategioihin on ollut huomattavasti hitaampaa kuin suurissa yrityksissä.

Tutkimukset pk-yritysten yritysvastuukäytännöistä korostaa, että vaikka pienissä yrityksissä on jo käsitys yritysvastuusta, sen todellisesta sisällöstä on edelleen hyvin erilaisia ja epäselviä näkemyksiä. EK:n vastuullisuusbarometrin mukaan suomalaisten pk-yritykset suurimmat avuntarpeet liittyvät vastuullisuusmittareiden laatimiseen, hiilijalanjäljen laskemiseen ja yritysvastuun raportointiin. Eli juuri niihin, mitä isommat yritykset heiltä odottavat. Joten vaikka kestävyysdirektiivin (CSDR) vaatimukset eivät vielä koske suoraa pk-yrityksiä tulevat ne välillisesti koskemaan suurta joukkoa pk-yrityksiä, jotka ovat osana suurten yritysten toimitusketjuja tai ovat niiden kumppaneita tai mukana erilaisissa yhteistoimintaverkostoissa. Koska se mitä isoilta vaaditaan nyt, tullaan vaatimaan myös niiden pienemmiltä pelikavereilta. Näin ollen, vaikka pienemmät yritykset voivat vielä väistää mittavat raportointivaatimukset on niidenkin paras tarttua toimeen ja aloittaa oman toimintansa vastuullisuuden tarkastelu ja kirjaaminen.

Emilia Kangas
Yliopettaja
SeAMK

Artikkeli on tuotettu Pienet vastuulliset yritykset: vastuullisuudesta kilpailukykyä koronan jälkeen. Hanke rahoitetaan REACT-EU-välineen määrärahoista osana Euroopan unionin COVID-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia.

Lue lisää hankkeen verkkosivuilta.